

TOHTORIVERKOSTO ON TIEDEOSAAJIEN PAIKKA OPPIA JA KEHITTÄÄ

---

*Miia Kosonen, TKI-
asiantuntija, XAMK,
Avoimen
Tohtoriverkoston
perustaja ja
koordinaattori.*

Tohtoriverkosto on tutkinnoista riippumaton ja kaikille avoin oppimisyhteisö. Sen tavoitteena on edistää tohtoreiden monipuolisempaa urakehitystä ja yrittäjyysvalmiuksia, ja tarjota mahdollisuuksia vertaistukeen työuran eri vaiheissa.

Kaksi vuotta sitten perustetussa verkostossa on tällä hetkellä noin 900 jäsentä, jotka edustavat monipuolisesti eri tieteenaloja. Joukossa on myös osaamisvalmentajia, uraneuvoja ja tiedeviestinnän asiantuntijoita. Epävirallisena ja puolueettomana ryhmänä taivumme sujuvasti yhteistyöhön niin päättäjien, yritysten, korkeakoulujen kuin työntekijäliittojen kanssa. Sana on vapaa kenen tahansa kysyä neuvoa tai ehdottaa esimerkiksi yhteisiä tapahtumia. Kiellettyä on vain omien tuotteiden tai palveluiden mainostaminen Tohtoriverkoston foorumeilla.

Verkoston synty

Sain idean Tohtoriverkostosta ollessani työnhakija. Alkusysäyksenä toimi kasvanut tohtorityöttömyys ja erityisesti sen kauhastelu mediassa. Voivottelun seasta oli vaikea löytää puheenvuoroja, joissa asialle olisi tehty jotain, eikä vain odotettu jonkun muun hoitavan ongelman pois päiväjärjestyksestä. Millaisen kuvan se antaa korkeakoulutettujen kyvystä ratkaista ongelmia?

Ymmärsin myös, ettei pitkittyneessä työttömyydessä ollutkaan kyse omasta

huonoudesta tai pelkästään alan työpaikkojen vähydestä. Arvokkaita taitoja oli vaikka muille jakaa - en vain osannut kertoa niistä. Jos oman osaamisen selkeä sanoittaminen, myynti ja markkinointi oli vaikeaa kauppatieteilijälle, millaista se mahtoi olla esimerkiksi historioitsijalle, biologille tai musiikkitieteilijälle? Some-verkostojeni ansiosta oivalsin, että moni yliopistolta lähtenyt paini samojen haasteiden kanssa. Ostaisitko asiantuntemusta ihmiseltä, joka CV:ssään kertoo aiemmin johtaneensa projektia, mutta olevansa tällä hetkellä "vain rivitutkija"?

*"Yhä suurempi osa
arvonluonnista rakentuu tiedolle
ja sen jalostamiselle, mihin
tutkijoilla niin ikään on
erinomaiset valmiudet."*

Tiedustelin Twitterissä ja Tohtorille töitä - blogin kautta, olisiko tällaiselle oppimisyhteisölle tarvetta. Kannustavia viestejä tuli heti useita. Vain muutamaa päivää myöhemmin meillä oli jo kick-off -julkaisu, #tohtoriverkosto -hashtag, LinkedIn -ryhmä - ja ensimmäinen yhteistyökumppani!

Tohtoreiden tietopääoma käyttöön

Haluamme saada tutkijakoulutettujen osaamisen nykyistä laajemmin käyttöön myös yliopistojen ulkopuolella. Tähän tavoitteeseen pääseminen edellyttää toimenpiteitä ja asennemuutosta laajalla rintamalla. Tohtoreiden on irtauduttava akateemisen maailman hierarkioista, statuspeleistä ja jargonista. Osa työnantajista potee ns. tohtorikammos, mutta tässäkin lienee kyse vain omakohtaisen kokemuksen puuttumisesta. Kun tohtoreita työskentelee yhä enemmän muissa tehtävissä kuin

yliopistolla, ongelma korjaantuu osin itsestään, eikä rekrytoinnissa tarvitse nojata mielikuvien kammioihinsa muurautuneista tutkijoista - etenkin, kun menestyvät tieteilijät ovat tänä päivänä myös viestinnän ja vaikuttamisen mestareita.

”Vuoden 2017 alussa käynnistimme mentorointiohjelman”

Tietojohtamisen perusteeseihin kuuluu se, että arvokkainta ja jäljittelemättömintä tietopääomaa on nimenomaan inhimillinen osaaminen. Monimutkaistuvassa maailmassa tarvitaan taitoa hahmottaa kokonaisuuksia. Yhä suurempi osa arvonnluonnista rakentuu tiedolle ja sen jalostamiselle, mihin tutkijoilla niin ikään on erinomaiset valmiudet.

On kuitenkin vaikeaa saada tämä ainutlaatuinen tietopääoma käyttöön, ellemmme osaa edes kertoa osaamisestamme niin, että toinen osapuolikin sen ymmärtää. Tämä on yksi haaste, jota tohtoriverkostolaiset ovat yhdessä ratkoneet. Kaikki tarvittavat työelämätaidot eivät sisälly tutkintoihin. Tohtorikoulutuksessa on järkevää keskittyä oman tutkimusalan syvemmän tiedon hallintaan ja tarvittavien menetelmien soveltamiseen. Avointen, yliopisto- ja tieteenalarajat ylittävien oppimisyhteisöjen tuella osaamista voidaan täydentää jatkuvasti ja osallistujien omien tarpeiden mukaan.

Sosiaalinen media ja digitaaliset alustat tekevät yhteistyötä mahdolliseksi

Moni Tohtoriverkoston jäsen on kertonut kaipaavansa lisäoppia esimerkiksi osaamisen tunnistamisesta, eri yritysmuodoista ja -vaihtoehtoista sekä digitaalisen maailman koukeroista. Kouluttajana olen usein joutunut toteamaan, että pelkästään läsnäolo sosiaalisessa mediassa on yhä monelle

akateemiselle vieras ajatus. Jos et kerro tutkimuksestasi ja sen tuloksista itse, kuka tekee sen puolestasi? Aivan. Helppoheitit ja vaihtoehtoisten faktojen kauppiaat.

Kahden toimintavuotensa aikana Tohtoriverkosto on käynyt keskustelua niin LinkedIn -ryhmässä kuin pienryhmätyöskentelyyn tarkoitettulla Skillhive-alustalla. Vuoden 2017 alussa käynnistimme mentorointiohjelman. Verkosto on järjestänyt useita yrittäjyysparrauksia, ekskursioita yrityksiin ja ammattiliittoihin sekä työnhakijoille suunnattuja Oivalla osaamisesi -työpajoja. Livetapaamiset on koettu erityisen hyödyllisinä.

Ilman digitaalisia alustoja ja sosiaalista mediaa verkostoa ei olisi edes syntynyt - ja ne mahdollistavat tarvittavat yhteydet - mutta oppimisen ja vertaistuen näkökulmasta mikään ei korvaa perinteistä kohtaamista. Tapaamiset on organisoitu vertaisperiaatteella. Esimerkiksi itsensäyöllistäjät ja oman yrityksen perustaneet pitävät alustuspuheenvuoroja, joita aktiivinen keskustelu ja osallistujien kysymykset täydentävät. Faktatietoa kahlaamalla ei opita yrittäjyyden alkuvaiheen koukeroita yhtä hyvin kuin tohtorikollegan kuvailemana.

Yhteistyötä ja vapaaehtoisuutta

Yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ja Tieteentekijöiden liitto, mistä suuri kiitos näille liitoille! Tilaisuudet on koettu kannustavina: "Sain uskoa siihen, että asiat järjestyvät parhain päin." Keskustelut ovat antaneet

konkreettisia eväitä omaan tekemiseen niin yrittäjille itselleen kuin uutta urasuuntaa hakeville.

Aktiivista vertaistoimintaa voi pitää hyvänä saavutuksena verkostolle, jonka rakentamiseen ja kehittämiseen ei kulunut senttiäkään rahaa. Kaikki tekemisemme perustuu vapaaehtoisuuteen ja innokkaaseen jäsenkuntaan. Oma elämäntilanne määrittelee osallistumisen asteen, mutta ovet ovat aina auki kysymyksille ja keskustelulle. Aiheet vaihtelevat väitöskirjan grafiikoista tieteellisen tiedon arvostukseen.

Skillhive -parvityömalli

Vuoden 2017 aikana Tohtoriverkosto on myös mukana vapauttamassa tieteen asiantuntijoiden osaamista lokeroistaan. Osallistumme pilottina Sitran Ratkaisu100 -kilpailuun yhdessä varhaisimman yhteistyökumppanimme Intunex Oy:n kanssa.

Kilpailun teemana on Kaikkien osaaminen käyttöön. Tulevaisuutta tehdään tieteellä, joten tohtorit ovat samalla luomassa paikkoja muidenkin työlle. Kilpailuehdotuksemme perustuu ns. parvityömalliin, jossa asiantuntijat itseorganisoituvat kiinnostavien projektien ja haasteiden ympärille Skillhive-alustalla, ratkaisevat ongelmia ja ansaitsevat osaamisellaan. Tohtoreidenkaan osallisuus työmarkkinoilla ei enää riipu siitä, onko voittanut työsuhdelotossa. Asiakkaille ja projektien rahoittajille malli säästää selvää rahaa, koska heidän ei tarvitse automaattisesti maksaa seinistä ja hallintokerroksista - näin tapahtuu vain silloin, kun yliopiston infraa todella tarvitaan tutkimuksen toteuttamiseen.

Tieteen tekijöillä on yhteiskunnassa uudistajan rooli. Jotta suutarin lapsilla olisi kengät, nyt on aika uudistaa myös ne puitteet, joissa tutkijat pääsevät tekemään työtään.

Lisätietoa verkostosta ja jäseneksi liittymisestä: tohtorilletoita.com/tohtoriverkosto

Tiesitkö, että:

Suomessa noin 1,3 %:lla 25-64 -vuotiaista oli tohtorintutkinto vuonna 2016? Sveitsissä vastaava luku oli 3 %.

Lähde: OECD 2017